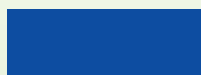

DISKUSNÝ DOKUMENT
O BUDÚCNOSTI EURÓPSKEJ OBRANY

Európska komisia
COM(2017) 315 zo 7. júna 2017

Rue de la Loi/Wetstraat 200
1040 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË
+32 22991111

Federica Mogherini

podpredsedníčka Komisie
a vysoká predstaviteľka
Únie pre zahraničné veci
a bezpečnostnú politiku

Jyrki Katainen

podpredseda Komisie
pre pracovné miesta,
rast, investície
a konkurencieschopnosť

Predslov

Európska komisia predložila 1. marca 2017 Bielu knihu o budúcnosti Európy. V nadväznosti na ňu sa uverejnilo viacero diskusných dokumentov zaoberajúcich sa kľúčovými témami pre budúcnosť Európskej únie s 27 členskými štátmi.

Štvrtým v tejto sérii dokumentov je diskusný dokument o budúcnosti európskej obrany. Uvádza sa v ňom hlavné trendy a výzvy, ktoré budú formovať budúcnosť našej bezpečnosti a obrany, a na tomto základe sa v ňom vymenúvajú možnosti na posun smerom k bezpečnostnej a obrannej únii v troch rôznych scenároch. Hoci sa tieto scenáre navzájom nevyklučujú, zakladajú sa na rôznych stupňoch ambícií, pokiaľ ide o to, ako v EÚ ďalej spolupracovať v oblasti bezpečnosti a obrany.

Európska únia priniesla na náš kontinent nebývalé obdobie mieru. Rastúca nestabilita v susedstve Európy a aj v celosvetovom meradle spolu s novovznikajúcimi bezpečnostnými hrozbami vyplývajúcimi z hospodárskych, environmentálnych a technologických faktorov však predstavujú pre našu bezpečnosť významné výzvy. Občania majú stále väčšie obavy o svoju bezpečnosť a očakávajú, že o ich ochranu sa postará Únia. Ak chceme splniť ich očakávania, bezpečnosť a obrana musia v budúcnosti európskeho projektu zohrávať významnejšiu úlohu. Táto skutočnosť bola uznaná v Rímskej deklarácii, kde bola predstavená vízia bezpečnej Únie, ktorá je odhodlaná posilňovať svoju spoločnú bezpečnosť a obranu.

Prvé ambiciózne kroky smerom k bezpečnostnej a obrannej únii sa už urobili. Tento diskusný dokument dopĺňa prebiehajúcu prácu na obrannom balíku schválenom Európskou radou v decembri 2016, ktorá pozostáva z uskutočňovania Globálnej stratégie EÚ v oblasti bezpečnosti a obrany a Akčného plánu v oblasti európskej obrany a z našej spolupráce s NATO. Tieto tri základné piliere sa v súčasnosti pretavujú do veľmi konkrétnych opatrení: reformujeme naše štruktúry spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky, rozvíjame civilné a vojenské spôsobilosti a nástroje, prehĺbujeme európsku spoluprácu v oblasti obrany a posilňujeme naše partnerstvá s partnerskými krajinami a partnerskými organizáciami, ako sú OSN a NATO. Napriek tomu treba urobiť ešte viac na to, aby Únia prevzala väčšiu zodpovednosť za európsku bezpečnosť.

Na základe dosiahnutého pokroku môžeme konštatovať, že nastal čas uvažovať o konkrétnych cieľoch, pokiaľ ide o budúcu úlohu Únie v oblasti bezpečnosti a obrany. Tento diskusný dokument je príspevkom Európskej komisie k tejto debate, ktorá bude pokračovať vo všetkých 27 členských štátoch.

Pre Európu a jej občanov je toho v hre veľmi veľa. Je našou zodpovednosťou splniť prísľub zachovania mieru pre súčasné aj budúce generácie.

7. júna 2017

„Chápeme znepokojenie našich občanov v týchto meniacich sa časoch a zaväzujeme sa, že budeme plniť Rímsky program. Sľubujeme, že budeme pracovať na našom celi, ktorým je:
[...] Únia, ktorá je pripravená niesť väčšiu zodpovednosť a pomáhať pri vytváraní konkurencieschopnejšieho a integrovaného obranného priemyslu; Únia, ktorá je odhodlaná posilňovať svoju spoločnú bezpečnosť a obranu, a to aj v spolupráci s Organizáciou Severoatlantickej zmluvy a komplementárne k jej činnostiam, so zreteľom na vnútroštátne okolnosti a právne záväzky [...]“

Rímska deklarácia z 25. marca 2017

„Som tiež presvedčený o tom, že musíme pracovať na posilnení Európy, pokiaľ ide o záležitosti bezpečnosti a obrany. Áno, Európa, to je predovšetkým ‚mäkká moc‘. No ani tá najsilnejšia ‚mäkká moc‘ nemôže byť z dlhodobého hľadiska postačujúca bez integrovania niektorých obranných kapacít.“

*Jean-Claude Juncker
predseda Európskej komisie
politické usmernenia pre Európsku komisiu z 15. júla 2014*

Obsah

1. Úvod.....	6
2. Hlavné trendy.....	7
3. Európa v roku 2025 – posun k bezpečnostnej a obrannej únii	11
4. Ďalší postup.....	18
5. Dodatok.....	19

1. Úvod

Naša Únia vstala z popola zanechaného dvomi svetovými vojnami, ktoré vzali život 80 miliónom ľudí, a jej vznik podnietila vízia trvalého mieru na európskom kontinente. Teraz, po viac než šesťdesiatich rokoch, sa väčšina Európanov teší mieru trvajúcemu tri generácie a sedem desaťročí, čo je najdlhšie mierové obdobie v pohnutej histórii Európy (pozri obrázok 1).

Hoci sa svet, v ktorom žijeme, odvtedy podstatne zmenil, za našim záväzkom zachovať mier si stále pevne stojíme. Dnes vo svojom každodennom živote využívame nebývalé možnosti, čelíme však aj novým hrozbám a výzvam. Vo svete, v ktorom globálne a regionálne mocnosti opäť zbroja, v ktorom teroristi útočia v centrách miest, či už v Európe alebo inde vo svete, a v ktorom rastie počet kybernetických útokov, už nemôžeme mier a bezpečnosť u nás považovať za samozrejmú.

Zoči-voči tejto realite majú Európska únia a jej členské štáty povinnosť a zodpovednosť chrániť občanov a presadzovať európske záujmy a hodnoty. Obavy o bezpečnosť sa stali jednou z vecí, ktoré Európanov trápia najviac. Očakávajú, že o ich ochranu sa postará Únia. Žiadajú a zaslúžia si, aby sa mohli v Európe cítiť bezpečne, a my sa o to musíme postarať.

Za ochranu našich spoločností a slobôd nesieme spoločnú zodpovednosť. Ak máme príslušob zachovania mieru splniť aj voči budúcim generáciám, tak ako bol splnený aj voči nám, musia bezpečnosť a obrana zohrávať v rámci európskeho projektu významnejšiu úlohu. Naša Únia má najlepšie predpoklady na to, aby poskytla jedinečnú pridanú hodnotu, pokiaľ ide o budúcnosť európskej bezpečnosti a obrany.

Mnohé z hrozieb, ktorým v súčasnosti čelíme, presahujú hranice jednotlivých štátov. Hoci sa v prvej línii stále nachádzajú členské štáty, ktoré sú v prípade potreby zodpovedné za nasadenie bezpečnostných zložiek a ozbrojených síl, novým typom hrozieb sa dá najlepšie predchádzať a riešiť ich vo vzájomnej spolupráci.

Európska únia môže dať podnet na takúto spoluprácu, môže ju uľahčiť a posilniť, pričom táto spolupráca

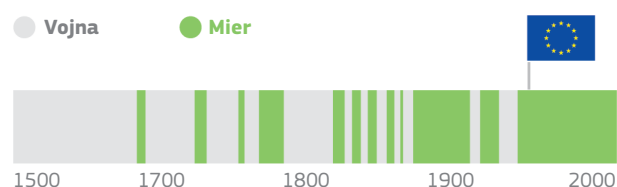
môže prispieť k tomu, aby boli spoločné opatrenia ešte účinnejšie. Únia môže jednotlivým krajinám EÚ poskytnúť rámec a stimuly na to, aby rozvinuli a udržiavali lepšie a väčšie obranné spôsobilosti. Môže sa to dosiahnuť prostredníctvom systematickejšej spolupráce a spoločného vývoja technológií a spôsobilostí, ktoré sú potrebné na to, aby Európa zostala aj naďalej bezpečná.

Jednou z hlavných predností prístupu EÚ je kombinácia tzv. mäkkej a tvrdej sily. Popri diplomacii, sankciách, rozvojovej spolupráci a obchode, ktoré sú zamerané na predchádzanie konfliktom, sa pri tomto prístupe využívajú aj bezpečnostné a obranné nástroje. Podporuje mier, inkluzívny rast, ľudské práva, zásady právneho štátu a ochranu životného prostredia tak v rámci EÚ, ako aj za jej hranicami. Zatiaľ čo tzv. mäkká sila nemusí v nestabilnom svete sama osebe postačovať, tento integrovaný prístup je základom udržateľnej bezpečnosti.

Naša Únia takisto poskytuje jedinečnú platformu na koordináciu bezpečnostných a obranných politik s kľúčovými partnermi, ako je Organizácia Severoatlantickej zmluvy a Organizácia Spojených národov. Následkom doteraz nevídaného vývoja sa vzťahy medzi EÚ a NATO čoraz väčšmi upevňujú.

Predseda Európskej komisie Jean-Claude Juncker vyzval vo svojom prejave o stave Únie v roku 2016 na budovanie „Európy, ktorá ochraňuje a bráni doma i v zahraničí“. Tento diskusný dokument sa venuje otázkam, ktoré majú význam z hľadiska budúcnosti našej bezpečnosti a obrany. Prekračuje pritom medze súčasných diskusií a rozhodnutí a zároveň zohľadňuje zásadné štrukturálne trendy, prezentuje rôzne scenáre možnej budúcnosti európskej bezpečnosti a obrany do roku 2025 a mapuje možnosti, pokiaľ ide o náš ďalší postup.

Obrázok 1: Vojna a mier v európskej histórii

Zdroj: Európske centrum politickej stratégie.

2. Hlavné trendy

Viacere strategické, politické, hospodárske a technologické trendy naznačujú, že nastal čas, aby Európa uskutočnila zásadnú zmenu v oblasti bezpečnosti a obrany.

STRATEGICKÉ FAKTORY

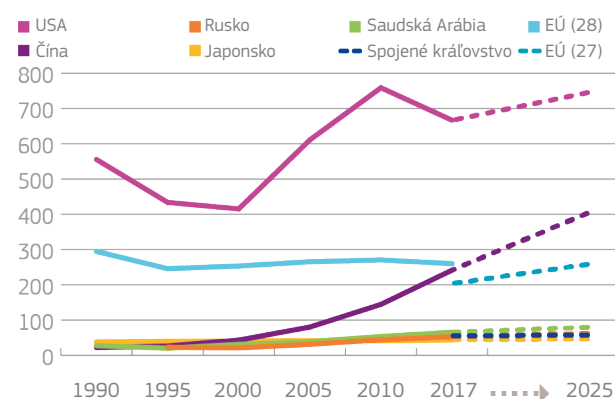
Po desaťročiach mieru v Európe sa situácia v rámci našich hraníc, ako aj za nimi, mení. Krajiny na východ od nás čelia vojenským, hospodárskym a politickým hrozbám a problémom, ako aj hrozbám a problémom v oblasti energetickej bezpečnosti. Za Stredozemným morom a v častiach subsaharskej Afriky vzniklo v dôsledku rastúceho počtu oblastí bez vlády a oblastí konfliktu vákuum, v ktorom sa darí teroristom a zločincovi. Stupňuje sa regionálna rivalita a na celom svete sme svedkami dramatického nárastu počtu civilných obetí a utečencov – viac než 60 miliónov ľudí bolo vysídlených. Svet je väčšmi prepojený, v dôsledku čoho sa stierajú hranice medzi vnútornou a vonkajšou bezpečnosťou. Ku konfliktom a nestabilite vo svete pritom môže prispieť aj zmena klímy a nedostatok zdrojov v spojení s demografickým rastom a nestabilitou štátov.

Súbežne s tým dochádza k zmene povahy transatlantických vzťahov. Zlepšenie európskej bezpečnosti je v prvom rade v rukách Európy. Potrebné zdroje by sme už mali mať k dispozícii: európske krajiny spoločne zaujímajú druhé miesto v rebríčku krajín celého sveta podľa výšky vojenských výdavkov. Európa nesie spolu so Spojenými štátmi a ďalšími krajinami zodpovednosť za mier a bezpečnosť na celom svete. Hoci prijímanie opatrení spolu s partnermi zostane pre EÚ pravidlom a bude ho naďalej uprednostňovať, mala by byť v prípade potreby schopná konať aj samostatne.

Vlády jednotlivých členských štátov začali v roku 2016 intenzívnejšie riešiť naliehavé bezpečnostné hrozby a zaoberať sa obavami svojich občanov. V súlade s tým zvýšili svoje rozpočty na obranu. Máme však pred sebou ešte dlhú cestu. V záujme zabezpečenia strategickú autonómiu Európy treba, aby sme na

našu obranu vynakladali viac prostriedkov a aby sme ich vynakladali lepšie a spoločne (pozri obrázok 2). Spojené štáty už teraz investujú do obrany viac ako dvojnásobok toho, čo všetky členské štáty dohromady, a v roku 2018 svoj rozpočet zvýšia takmer o 10 %. Čína v poslednom desaťročí zvýšila svoj rozpočet o 150 % a v roku 2017 sa očakáva ďalší nárast o 7 %, zatiaľ čo Rusko v minulom roku investovalo do obrany 5,4 % svojho HDP.¹

Obrázok 2: Výdavky Európy na obranu v porovnaní s inými krajinami

Zdroj: Štokholmský medzinárodný ústav pre výskum mieru (údaje za rok 2016), Janes, Európske centrum politickej stratégie.

POLITICKÉ FAKTORY

Vedúci predstavitelia EÚ sa zaviazali, že posilnia európsku bezpečnosť a obranu. Presne to od nich občania požadujú a očakávajú. Prieskumy verejnej mienky jasne ukazujú, že európski občania sa najviac obávajú o bezpečnosť (pozri obrázok 3), aj keď dôvody obáv sa v jednotlivých členských štátoch líšia.

Podľa Európanov je tiež nevyhnutným predpokladom ich bezpečnosti spoločné konanie krajín EÚ. Veľká väčšina občanov vo všetkých členských štátoch by uvítala „viac Európy“ v oblasti bezpečnosti a obrany (obrázok 3). V priestore, v ktorom dochádza k voľnému pohybu tovaru, služieb, kapitálu a osôb, nie je možné riešiť bezpečnosť izolovane a členské štáty ju samotné tiež nemôžu plne zaručiť. Európania sa vyjadrili jasne: bezpečnosť a obrana by mali byť neoddeliteľnou súčasťou činnosti našej Únie.

¹ Štokholmský medzinárodný ústav pre výskum mieru, Janes

Obrázok 3: Obavy a požiadavky občanov

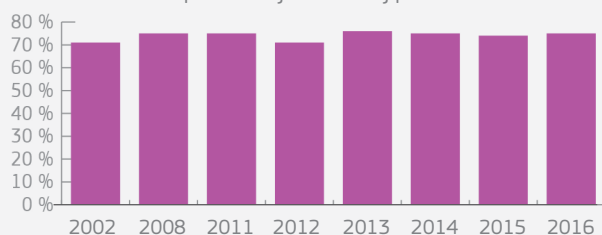

Z čoho máme najväčšie obavy?

Čo chceme dosiahnuť?

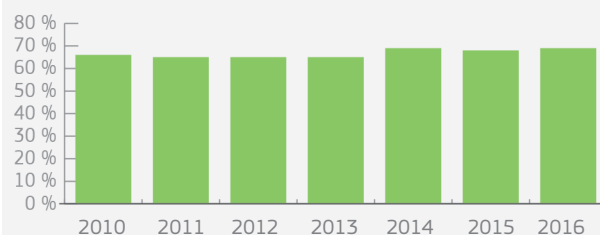
Aby sme sa ako členské štáty dohodli na spoločnej bezpečnostnej a obrannej politike.

Zdroj: Eurobarometer.

Čo sme zaznamenali?

„EÚ má vo svete váhu“

HOSPODÁRSKE A TECHNOLOGICKÉ FAKTORY

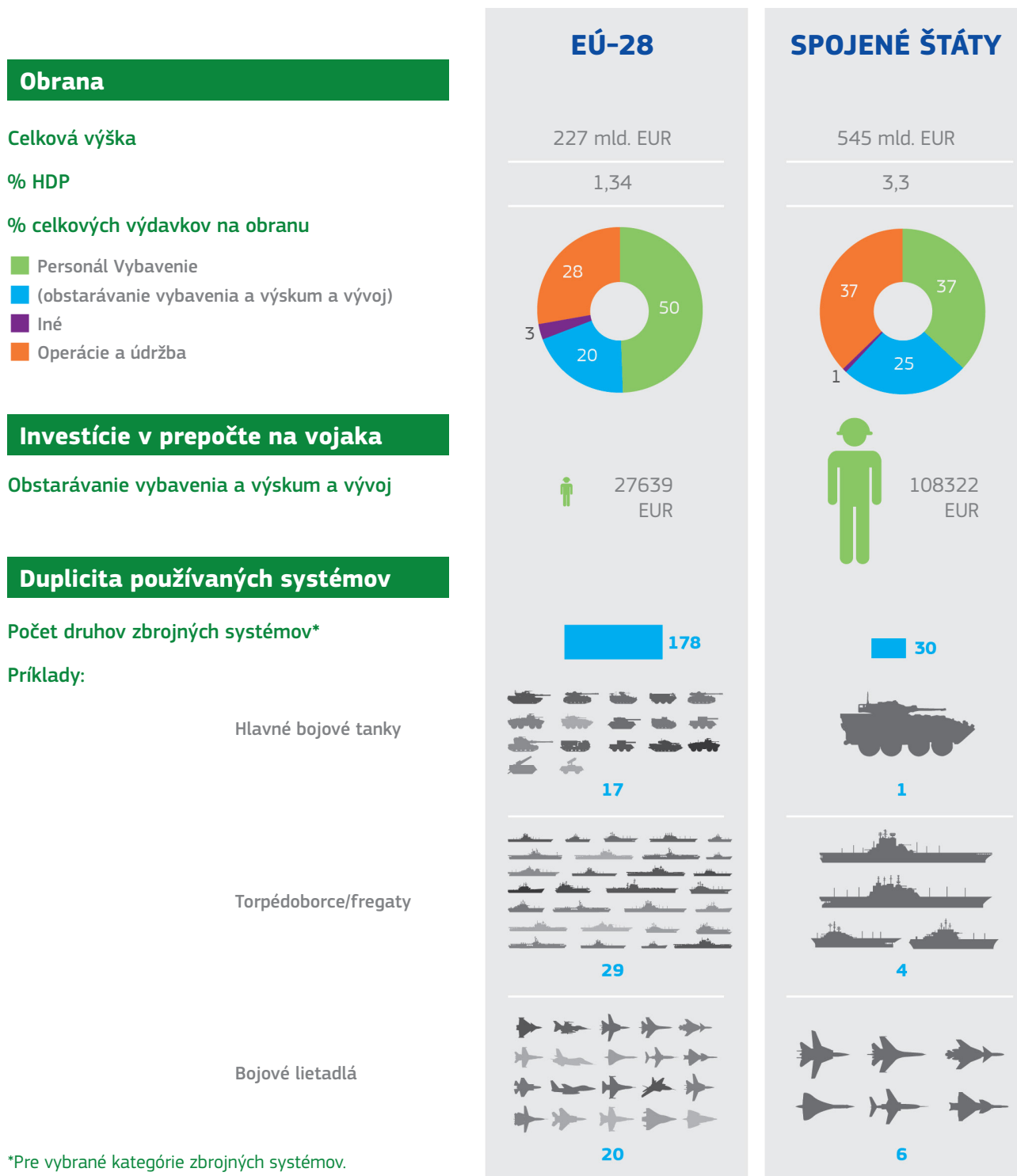
Trhy v oblasti obrany sú v súčasnosti veľmi roztrieštené, výsledkom čoho je nedostatočná interoperabilita a alternatívne náklady vo výške minimálne 30 miliárd EUR. Existujúce obranné spôsobilosti sú v porovnaní s prostriedkami, ktoré sa na ne vynakladajú, žalostne malé (pozri obrázok 4), pričom členské štáty prispievajú na európsku obranu rozdielnou mierou.

Vo vzájomne prepojenom, konfliktom a zložitom svete sú členské štáty jednoducho príliš malé na to, aby zabezpečovali obranu samostatne. Veľké mocnosti, ktoré sa rozkladajú na celých kontinentoch, sú na to ďaleko lepšie vybavené než malé a stredne veľké štáty. Úspory z rozsahu majú pritom pri zvyšovaní účinnosti a efektívnosti oveľa väčší význam ako kedykoľvek predtým.

V súčasnej situácii, keď sú rozpočty jednotlivých krajín naďalej vystavované veľkému tlaku, to platí dvojnásobne. Pre politickú ekonomiu mnohých členských štátov bude aj naďalej charakteristické napätie medzi fiškálnymi obmedzeniami a vzájomne si konkurujúcimi prioritami verejnej politiky. Súbežne

s tým vzrastie konkurencia medzi globálnymi hráčmi z oblasti priemyslu, čo si vyžiada efektívnejšie využívanie zdrojov (obehové hospodárstvo). Nato, aby Európa mohla byť konkurencieschopná na celosvetovej úrovni, bude musieť spájať a integrovať

Obrázok 4: Duplicita európskych výdavkov na obranu

*Pre vybrané kategórie zbrojných systémov.

Zdroj: Štokholmský medzinárodný ústav pre výskum mieru (údaje za rok 2016), Medzinárodný inštitút strategických štúdií (publikácia Military Balance, 2017), Európske centrum politickej stratégie., Munich Security Report 2017

svoje najlepšie priemyselné a technologické spôsobilosti.

V dôsledku technologických zmien sa zároveň dramaticky mení povaha a podoba bezpečnosti a obrany. Veľké dáta (big data), technológia cloud, ako aj bezpilotné dopravné prostriedky a umelá inteligencia revolučným spôsobom menia odvetvie obrany. Súčasne zvyšujú technologickú výhodu civilného sektora v oblasti bezpečnosti. Relatívna dostupnosť technológií však umožňuje aj rýchly nárast nekonvenčných, nadnárodných a asymetrických hrozieb, ako sú hybridné, teroristické, kybernetické,

chemické, biologické a rádiologické útoky. V dôsledku prudkého nárastu počtu používateľov internetu sa počítačová kriminalita a využívanie webu teroristami stalo novým bojiskom vo vojne 21. storočia.

V ďalšom období bude účinná európska bezpečnosť a obrana závisieť od efektívnej koordinácie veľkých investícií do výskumu a vývoja uskutočňovaných EÚ a jej členskými štátmi. To nám pomôže udržať krok s novými trendmi a nadobudnúť technologické a priemyselné spôsobilosti, ktoré Európa potrebuje, aby zabezpečila svoju strategickú autonómiu.

3. Európa v roku 2025 – posun k bezpečnostnej a obrannej únii

Bezpečnostné hrozby nie sú ďaleko od našich hraníc ani od našich občanov. Vedúci politickí predstavitelia už začali na tieto trendy reagovať. Prebieha celý súbor iniciatív, ktorými sa uskutočňuje Globálna stratégia v oblasti bezpečnosti a obrany, upevňujú sa vzťahy medzi EÚ a NATO a prostredníctvom ktorých sa členské štáty môžu zapojiť do výskumu v oblasti obrany a spoločne rozvíjať svoje obranné spôsobilosti.

Postupne sa budujú základy európskej bezpečnostnej a obrannej únie. Naši občania budú v bezpečí a budú sa cítiť v bezpečí len vtedy, keď sa Únia od tohto nastúpeného smeru neodchýli. Dosiachnutie tohto cieľa si bude vyžadovať pokrok vo viacerých oblastiach:

Po prvé to, aby mali členské štáty v globalizovanom svete silnejšie a zvrchovanejšie postavenie, si vyžaduje užšiu spoluprácu v rámci Európskej únie, a to aj v oblasti obrany. Tá sa bude uskutočňovať pri plnom dodržiavaní ústavných práv a povinností každej krajiny. Systematická spolupráca a postupná integrácia v oblasti obrany v skutočnosti prispeje k zachovaniu ich národnej zvrchovanosti.

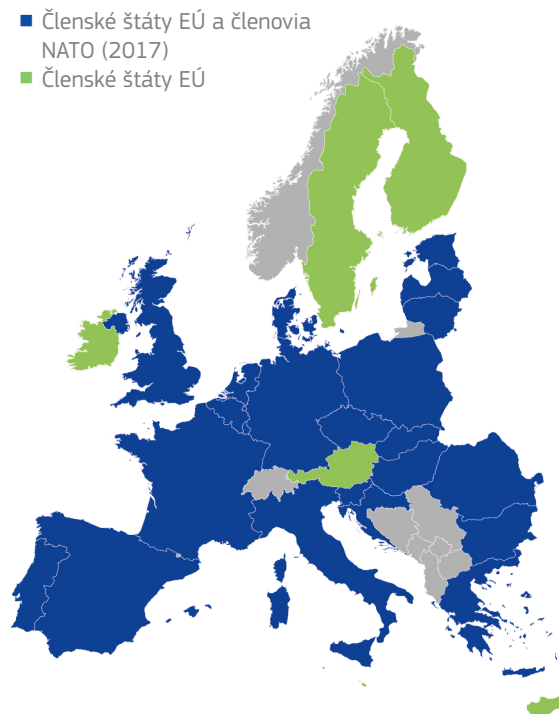
Po druhé v minulosti existovalo rozdielne vnímanie hrozieb a rôzne strategické kultúry. Povaha hrozieb sa v priebehu času tiež menila. V súčasnosti čelíme hybridným a nadnárodným hrozbám, ako aj významnému vplyvu konfliktov na okolité regióny. Bezpečnostná a obranná únia by mala prispieť k väčšiemu zblíženiu strategických kultúr a k spoločnému chápaniu hrozieb a k náležitým reakciám. Bude si to vyžadovať spoločné rozhodovanie a konanie, ako aj väčšiu finančnú solidaritu na európskej úrovni.

Po tretie mení sa povaha transatlantických vzťahov. Viac než kedykoľvek predtým je potrebné, aby Európania prevzali väčšiu zodpovednosť za svoju vlastnú bezpečnosť. Rovnako, ako je tomu v súčasnosti, EÚ a NATO by aj naďalej koordinovali svoje činnosti v oblasti vojenskej aj nevojenskej bezpečnosti. EÚ by zároveň poskytovala rámec, v ktorom by po vystúpení Spojeného kráľovstva z EÚ 27 členských štátov – z ktorých je 21 členom NATO (pozri obrázok 5) – kolektívne posilnilo svoju obranu a riešilo existujúce nedostatky. To by umožnilo EÚ-27, aby vo väčšej miere zobrala svoju bezpečnosť do vlastných rúk a aby skutočne pokročila vpred,

pokiaľ ide o prispievanie k medzinárodnému mieru a bezpečnosti.

Po štvrté musíme zvýšiť rozsah a efektivitu výdavkov na obranu. Duplicita medzi členskými štátmi môže ovplyvniť interoperabilitu ich obranného vybavenia. Môže tiež viesť k nedostatočnej príprave a pripravenosti ozbrojených síl a medzerám v obranných spôsobilostiach. V záujme riešenia tohto problému by sa mali výdavky členských štátov na obranu lepšie koordinovať. Väčšina finančných prostriedkov na obranu bude aj naďalej pochádzať z vnútroštátnych zdrojov. Rozpočet EÚ odzrkadľujúci nové ambície v oblasti obrany by však v spojení s rozsiahlym Európskym obranným fondom mal Európanom umožniť lepšie vynakladať finančné prostriedky a zlepšiť pomer medzi kvalitou a cenou. Európska rada by mohla zvážiť, ako by pri postupe smerom k spoločnej obrane bolo možné prekonať súčasné obmedzenia spoločného financovania vojenských aspektov EÚ.

Obrázok 5: Členské štáty EÚ a členovia NATO (2017)

Zdroj: Európske centrum politickej stratégie.

A napokon systematická spolupráca a integrácia v oblasti obrany si následne vyžadujú skutočný jednotný trh v tejto oblasti. To znamená podnecovanie hospodárskej súťaže v oblasti priemyslu, cezhraničný prístup menších podnikov do dodávateľského reťazca,

špecializáciu, úspory z rozsahu pre dodávateľov, optimalizovanú výrobnú kapacitu, nižšie výrobné náklady a bezpečnosť dodávok. Jednotný trh v oblasti obrany by takisto napomohol kritickému výskumu a vzniku startupov na účely vývoja kľúčových technológií, ktoré Európa potrebuje na riešenie výziev v oblasti bezpečnosti, ktorým čelí. S prechodom však budú spojené aj náklady a legitímne obavy, ktorými sa bude treba zaoberať prostredníctvom primeraných opatrení a zabezpečovania ochrany záujmov národnej bezpečnosti.

Pri skúmaní možností do roku 2025 je v závislosti od politickej vôle členských štátov dosiahnuť v týchto otázkach pokrok možné uvažovať o troch scenároch.

Všetky scenáre predstavujú postupné kroky rovnakým smerom. Berú sa pri nich do úvahy rôzne trendy a spomenuté strategické faktory. Základné piliere jednotlivých scenárov nie sú vyčerpávajúce ani sa vzájomne nevyklučujú. Naopak zdôrazňujú rozličné prvky rôznych stupňov ambícií týkajúcich sa bezpečnostnej a obrannej únie, pokiaľ ide o solidaritu, operácie, spôsobilosti, priemysel a využívanie finančných prostriedkov. Tieto scenáre naznačujú mieru potenciálnej pridanej hodnoty EÚ, ktorú možno v závislosti od aspirácií členských štátov využiť. Niektoré prvky uvedené v jednotlivých scenároch sa už momentálne skúmajú alebo sa vykonávajú. Tieto tri scenáre majú ilustračný charakter a nepredurčujú konečné právne ani politické stanovisko Komisie.

a) Bezpečnostná a obranná spolupráca

V tomto scenári by 27 členských štátov EÚ spolupracovalo v oblasti bezpečnosti a obrany častejšie než v minulosti.

Takáto spolupráca by zostala do veľkej miery dobrovoľná a závisela by od *ad hoc* rozhodnutí v prípadoch vzniku novej hrozby alebo krízy. Hoci si čoraz zložitejší a nestabilnejší svet vyžaduje väčšiu spoluprácu než v predchádzajúcich desaťročiach, členské štáty by neboli viazané – politicky ani právne – postupovať spoločne v oblasti bezpečnosti a obrany. Každý členský štát by interpretoval a preukazoval solidaritu v závislosti od jednotlivých prípadov.

Európska únia by bola aj naďalej schopná uskutočňovať civilné misie a relatívne malé vojenské

misie a operácie zamerané na krízové riadenie. Zapájala by sa najmä do misií na budovanie kapacít s cieľom posilniť a zreformovať obranné a bezpečnostné aparáty v partnerských krajinách, pričom by zároveň posilnila aj svoju odolnosť. Na čele väčších a zložitejších operácií by stáli členské štáty s najvyššou úrovňou spôsobilosti. Strategický manévrovací priestor Únie by v každom prípade závisel od stupňa dohody medzi členskými štátmi.

EÚ by dopĺňala snahy jednotlivých členských štátov a našich kľúčových partnerov. Spolupráca s NATO by sa stále zintenzívňovala, a to predovšetkým v oblastiach, ako sú hybridné hrozby, kybernetická a námorná bezpečnosť, kde si účinná reakcia vyžaduje kombináciu tvrdej a mäkkej sily. V oblastiach, kde pôsobia EÚ aj NATO, by sa NATO stále spoliehalo na rozsiahlejšie vojenské spôsobilosti, ktoré má k dispozícii, zatiaľ čo EÚ by využívala širší súbor nástrojov a prepájala by svoje „mäkšie“ nástroje a opatrenia s jej cieľovými vojenskými misiami a operáciami.

Reakcie na nekonvenčné hrozby, ktoré stierajú hranice medzi oblasťou vnútornej a vonkajšej politiky, ako terorizmus, hybridné alebo kybernetické hrozby, by zostali prevažne v národných kompetenciách, ale stali by sa účinnejšími prostredníctvom väčšej podpory na úrovni EÚ. Európska únia by podporovala rozsiahlejšiu výmenu informácií v záujme zvýšenia informovanosti a zlepšenia odolnosti členských štátov. Vnútroštátne bezpečnostné a spravodajské služby by si vymieňali informácie systematickejšie, aby boli spoločne schopné lepšie pochopiť vonkajšie hrozby. Členské štáty by zvýšili výmenu informácií o kybernetických hrozbách a útokoch, čo by im umožnilo vypracovať účinnejšie vnútroštátne stratégie, spôsobilosti a riešenia. Únia by taktiež priamo prispievala k posilneniu odolnosti kritických infraštruktúr, dodávateľských reťazcov a spoločností v oblastiach, ako je napríklad energetika a vesmírny priemysel. Európska pohraničná a pobrežná stráž by pomáhala sledovať a chrániť vonkajšie hranice EÚ.

Spolupráca v oblasti obrany by zostala politickým cieľom. Pribudlo by spoločnej práce, najmä pri vývoji vybraných kritických technológií alebo v logistickej podpore vojenských operácií. K zvýšeniu spolupráce by dochádzalo zväčša v smere zdola nahor, a to v dôsledku už spomenutých hospodárskych a technologických faktorov. Bolo by tiež výsledkom úsilia o zvýšenie transparentnosti obranného

plánovania členských štátov, vytvorenia výskumného programu EÚ v oblasti obrany a zriadenia Európskeho obranného fondu s cieľom spoločne rozvíjať nové spôsobilosti. Tieto iniciatívy by podporili strategickú autonómiu Európy v oblasti kritických technológií, čo by sa pretavilo do lepšieho pomeru medzi kvalitou a cenou vo výdavkoch na obranu.

Obranný priemysel v Európe by však zostal roztrieštený. Väčšina obranných spôsobilostí, najmä zložitých platforiem, by sa naďalej vyvíjala a obstarávala na národnej úrovni. Mierne vyššie výdavky členských štátov na obranu by sa vo všeobecnosti nevynakladali vo vzájomnej spolupráci. V dôsledku toho by si veľmi málo členských štátov EÚ – ak vôbec nejaké – zachovalo plné spektrum ozbrojených síl. Činnosti EÚ v oblasti bezpečnosti a obrany by aj naďalej záviseli od dobrovoľných príspevkov členských štátov, čo by viedlo k nedostatočnej spolupráci v kritických oblastiach, ako sú napríklad špičkové spôsobilosti. To by obmedzilo schopnosť EÚ zúčastňovať sa najnáročnejších misií.

b) Zdieľaná bezpečnosť a obrana

V tomto scenári by 27 členských štátov EÚ smerovalo k zdieľanej bezpečnosti a obrane. Preukazovali by oveľa väčšiu finančnú a operačnú solidaritu v oblasti obrany, ktorá by sa zakladala na širšom a hlbšom pochopení príslušného vnímania hrozieb a na zblížovaní strategických kultúr.

V dôsledku toho by sa posilnila schopnosť EÚ vystupovať ako vojenská mocnosť a plne sa angažovať pri riadení kríz za svojimi hranicami a budovaní kapacít partnerov v oblasti bezpečnosti a obrany. Takisto by sa tým zlepšila jej schopnosť ochraňovať Európu v oblastiach, ktoré stierajú hranice medzi oblasťou vnútornej a vonkajšej politiky, ako terorizmus, boj proti hybridným a kybernetickým hrozbám, kontrola hraníc a námorná a energetická bezpečnosť.

Spolupráca EÚ s NATO by sa ďalej prehĺbovala. EÚ a NATO by systematicky spolupracovali a koordinovali by sa pri mobilizácii celej škály svojich nástrojov. Vo vzťahu k tretím krajinám by EÚ a NATO posilnili vzájomnú koordináciu krízového riadenia a činností zameraných na budovanie kapacít, napríklad prostredníctvom koordinovaných

sledovacích operácií, zásahov proti teroristickým skupinám alebo misií v oblasti námornej bezpečnosti a ochrany hraníc. V bode, kde sa prelína vnútorná a vonkajšia bezpečnosť, by EÚ ráznejšie riešila hrozby a výzvy, ktoré nespĺňajú kritériá doložky o kolektívnej obrane Washingtonskej zmluvy.

V oblasti krízového riadenia by EÚ výrazne zvýšila svoju schopnosť vystupovať navonok ako vojenská mocnosť, čo by jej umožnilo vykonávať operácie vysokej intenzity v rámci boja proti terorizmu a hybridným hrozbám. Rozšírili by sa misie EÚ na budovanie kapacít, tak civilné, ako aj vojenské, čo by pomohlo zvýšiť odolnosť krajín v okolitých aj vzdialenejších regiónoch. Uľahčiť by to mali účinnejšie a odolnejšie štruktúry krízového riadenia. Na spoločné vykonávanie náročných misií a operácií krízového riadenia v mene Únie v súlade s článkom 44 Zmluvy o Európskej únii by bolo takisto potrebné väčšie odhodlanie členských štátov s najsilnejšími ozbrojenými silami. Vyššia schopnosť reagovať by zodpovedala politickej vôli konať. Rozhodovanie by sa zrýchlilo a prispôbilo by sa rýchlosti rýchlo sa meniaceho strategického kontextu. EÚ by sa v konečnom dôsledku stala silnejším a pohotovejším poskytovateľom bezpečnosti so strategickou autonómiou konať samostatne alebo spolu so svojimi kľúčovými partnermi.

V tomto scenári by sa EÚ priamejšie zapájala do ochrany členských štátov a svojich občanov v prípade závažných útokov voči nejakej krajine a/alebo narušenia jej kritických infraštruktúr. EÚ by podporovala spoluprácu medzi členskými štátmi, pokiaľ ide o systematické podávanie správ o kybernetických útokoch. Pomohlo by to zvýšiť odolnosť, posilniť kybernetické cvičenia a zahrnúť do nich aj obranné prvky. Užšia spolupráca a účinné stíhanie by zvýšili schopnosť nájsť a potrestať zločincov, čím by sa vytvoril silnejší odstrašujúci prostriedok proti kybernetickým útokom. Spravidajskými informácie členských štátov (analýza a vyhodnocovanie hrozieb) by sa systematicky vymieňali a spájali, pričom Únia by naďalej kládla veľký dôraz na boj proti financovaniu terorizmu, organizovanému zločinu a praniu špinavých peňazí. Ešte viac posilnená európska pohraničná a pobrežná stráž, ktorej kapacity by sa využívali v maximálnej možnej miere, by sledovala a chránila vonkajšie hranice EÚ a spolupracovala by v súčinnosti s obrannými silami. Únia by takisto zintenzívnila svoje úsilie v oblasti diverzifikácie energetických zdrojov, rozvíjala

a presadzovala by normy v oblasti energetickej bezpečnosti, koordinovala by pripravenosť na ohrozenia zdravia a zlepšovala by riadenie colných rizík. A napokon, Únia by ďalej rozvíjala svoje vesmírne programy, pričom by poskytovala ďalšie služby pre oblasť bezpečnosti a obrany vrátane hraničného a námorného dozoru, pátracích a záchranných funkcií, alebo bezpečnej komunikácie medzi vládami. Rozsah podporného rámca pre dozor a sledovanie by sa mohol rozšíriť aj na riešenie kybernetických hrozieb alebo iných hrozieb pre satelity alebo pre pozemné infraštruktúry.

V oblasti obrany by sa spolupráca medzi členskými štátmi stala pravidlom, a nie výnimkou. Obranné plánovanie jednotlivých členských štátov by sa oveľa viac zosúladiť, čím by sa uľahčila ich spolupráca pri získavaní a udržiavaní spôsobilosti a následne by sa zlepšila interoperabilita. Duplicita medzi členskými štátmi by sa výrazne znížila. Rozvoj a obstarávanie zložitých platforiem by sa uskutočňovalo spoločne. Členské štáty by pod vedením ambiciózneho Európskeho obranného fondu mohli systematickejšie rozvíjať mnohonárodné spôsobilosti vo viacerých oblastiach, a to aj v oblastiach strategickej prepravy, diaľkovo riadených leteckých systémov, námorného dozoru a satelitnej komunikácie, ako aj svoje útočné spôsobilosti. Tieto mnohonárodné spôsobilosti by boli podporované spoločnými plánovacími a veliteľskými štruktúrami na úrovni EÚ, ako aj logistikou. Konkrétne by pohotovostné a zdravotnícke zložky mnohonárodných síl spolu s velením leteckej dopravy v celej EÚ zabezpečovali účinnú podporu misií a operácií EÚ, zatiaľ čo zdieľaná európska vojenská kultúra by sa podporovala prostredníctvom spoločného vzdelávania, výcviku a rozsiahlych cvičení. Popri tom by sa v rámci európskych programov vyvíjali kritické technológie, najmä v oblasti umelej inteligencie, biotechnológie a superpočítačov. Mohlo by sa zriadiť európske monitorovacie stredisko, ktoré by preverovalo priame zahraničné investície do týchto kritických technológií a analyzovalo by ich potenciálny vplyv. Vďaka interoperabilným pozemným, leteckým, vesmírnym a námorným obranným spôsobilostiam by Európania boli schopní robiť viac. Zdroje by sa okrem toho využívali racionálnejšie vďaka úsporám z rozsahu pre zjednotený obranný priemysel fungujúci na celoeurópskom trhu s vojenským vybavením a vďaka priaznivým podmienkam financovania pre malé a stredné podniky platným v celom dodávateľskom reťazci.

c) Spoločná bezpečnosť a obrana

V tomto scenári by členské štáty prehĺbili spoluprácu a integráciu smerom k spoločnej obrane a bezpečnosti. Takáto bezpečnostná a obranná únia by bola založená na globálnych strategických, hospodárskych a technologických faktoroch, ako aj na politickom tlaku európskych občanov na spoločnú európsku bezpečnosť a obranu.

Solidarita a vzájomná pomoc medzi členskými štátmi v oblasti bezpečnosti a obrany by sa stali pravidlom a zakladali by sa na úplnom využívaní článku 42 Zmluvy o Európskej únii, ktorý stanovuje postupné vymedzovanie spoločnej obrannej politiky smerujúce k spoločnej obrane.

Ochrana Európy by sa stala vzájomne sa posilňujúcou zodpovednosťou EÚ a NATO pri plnom dodržiavaní povinností členských štátov, ktoré si želajú uskutočňovať svoju obrannú politiku v rámci Organizácie Severoatlantickej zmluvy. Európska spoločná bezpečnosť a obrana by dopĺňala NATO, zvyšovala by odolnosť Európy a poskytovala by ochranu pred rôznymi formami agresie voči Únii, ako aj istotu, ktorú naši občania očakávajú.

EÚ by bola schopná vykonávať náročné operácie v záujme lepšej ochrany Európy prípadne vrátane operácií proti teroristickým skupinám, námorných operácií v nepriateľskom prostredí alebo činností v oblasti kybernetickej obrany.

Bezpečnostné hrozby by sa systematicky spoločne sledovali a posudzovali v úzkej spolupráci s národnými bezpečnostnými a spravodajskými službami. Plánovanie pre prípad nepredvídaných udalostí by sa uskutočňovalo na európskej úrovni, čo by znamenalo zblížovanie vnútornej a vonkajšej bezpečnosti. Previazanie národných bezpečnostných záujmov by viedlo k vzniku skutočných európskych bezpečnostných záujmov.

Zvýšená schopnosť konať na úrovni EÚ by sa opierala o vyšší stupeň integrácie obranných síl členských štátov, čo by ešte väčšmi upevnilo solidaritu medzi členskými štátmi. Tieto ozbrojené sily by boli umiestnené na vopred stanovených miestach a boli by neustále k dispozícii na rýchle nasadenie v mene Únie. V záujme zblížovania strategických kultúr by sa zapájali do pravidelných spoločných vojenských cvičení a pravidelne by absolvovali výcvik na európskych vojenských akadémiách.

Čo sa týka vnútorných záležitostí, EÚ by prostredníctvom odvetvových politík v oblastiach, ako je kybernetická bezpečnosť, ochrana kritickej infraštruktúry alebo boj proti násilnému extrémizmu, zvýšila svoju odolnosť aj odolnosť svojich členských štátov. V oblasti kybernetickej bezpečnosti by EÚ v prípade kybernetických útokov alebo vonkajších zásahov do demokratických procesov v členských štátoch koordinovala reakčné scenáre a opatrenia, a to aj prostredníctvom systematickej výmeny informácií, technologickej spolupráce a spoločných doktrín. Európska pohraničná a pobrežná stráž by využívala stále európske námorné sily a zariadenia európskych spravodajských služieb, ako napríklad diaľkovo riadené letecké systémy alebo satelity. Na rýchlu reakciu na prírodné katastrofy alebo katastrofy spôsobené ľudskou činnosťou by sa zriadili európske jednotky civilnej ochrany. Mechanizmy pevne dohodnuté medzi členskými štátmi by umožňovali rýchly pohyb vojenského vybavenia po celej Európe.

Obranné plánovanie členských štátov by sa plne synchronizovalo a národné priority rozvoja spôsobilostí by zohľadňovali dohodnuté európske priority. Tieto spôsobilosti by sa následne rozvíjali na základe úzkej spolupráce, či dokonca integrácie alebo špecializácie.

Spôsobilosti v oblasti vesmíru, leteckého a námorného dozoru, komunikácie, strategickej leteckej prepravy a kybernetiky by spoločne zabezpečovali členské štáty s podporou Európskeho obranného fondu s cieľom zabezpečiť okamžitú reakciu. Európa by bola schopná nasadzovať detekčné a útočné kybernetické spôsobilosti. Výrazne by sa zvýšil počet spoločných mnohonárodných rozvojových a obstarávacích programov v oblastiach ako letecká preprava, vrtuľníky, prieskumné zariadenia alebo chemické, biologické, rádiologické a jadrové obranné spôsobilosti. Všetky tieto prvky by sa opierali o skutočný európsky obranný trh a o európsky mechanizmus monitorovania a ochrany kľúčových strategických činností pred nepriateľským prevzatím zvonku. Osobitná Európska agentúra pre výskum v oblasti obrany by podporovala výhľadové inovácie v oblasti obrany a pomohla by ich pretaviť do budúcich vojenských spôsobilostí. Zdieľali by sa špičkové poznatky, čo by kľúčovým výskumníkom a startupom umožnilo vyvíjať kľúčové technológie na riešenie výziev, ktorým by Európa čelila v oblasti bezpečnosti. Prostredníctvom správnej kombinácie konkurencie a konsolidácie, špecializácie, úspor z rozsahu, spoločného využívania drahých vojenských zariadení a technologických inovácií zameraných na získanie najlepšieho pomeru medzi kvalitou a vynaloženými prostriedkami by sa dosiahlo efektívne vynakladanie finančných prostriedkov na obranu a takisto početnejšie a lepšie výstupy v oblasti obrany.

	Zásady	Opatrenia	Spôsobilosti	Efektívnosť
Scenár a) Spolupráca v oblasti bezpečnosti a obrany	EÚ dopĺňa snahy členských štátov, solidarita zostáva na báze ad hoc a každý členský štát si ju interpretuje po svojom.	Misie na budovanie kapacít, malé operácie krízového riadenia, väčšia výmena spravodajských informácií, podpora odolnosti členských štátov zo strany EÚ. Spolupráca medzi EÚ a NATO pokračuje ako doteraz.	Vývoj vybraných kľúčových technológií na úrovni EÚ, ale ťažkosti pri zachovávaní celého spektra spôsobilostí; obmedzené využívanie Európskeho obranného fondu.	počiatočné úspory z rozsahu
Scenár b) Zdieľaná bezpečnosť a obrana	EÚ dopĺňa snahy členských štátov, operačná a finančná solidarita medzi členskými štátmi sa stáva pravidlom.	Krízové riadenie, budovanie kapacít a ochrana v bode prelínania vnútornej a vonkajšej bezpečnosti. Členské štáty monitorujú kybernetickú bezpečnosť a vzájomne si v tejto oblasti pomáhajú, vymieňajú si spravodajské informácie, európska pohraničná a pobrežná stráž chráni vonkajšie hranice. koordinácia medzi EÚ a NATO v celom spektre oblastí tvrdej/mäkkej bezpečnosti	Spoločné financovanie kľúčových spôsobilostí a spoločný nákup mnohonárodných spôsobilostí podporované Európskym obranným fondom; spoločné plánovanie a rozvoj hodnotových reťazcov.	značné úspory z rozsahu na obrannom trhu na európskej úrovni, priaznivé finančné podmienky v celom dodávateľskom reťazci v sektore obrany
Scenár c) Spoločná obrana a bezpečnosť	Solidarita a vzájomná pomoc, spoločná obrana, ako sa stanovuje v zmluve.	Náročne výkonné operácie pod vedením EÚ; spoločné monitorovanie/posudzovanie hrozieb a plánovanie pre prípad nepredvídaných udalostí. Kybernetická bezpečnosť na úrovni EÚ; európska pohraničná a pobrežná stráž využíva stále európske námorné sily a zariadenia európskych spravodajských služieb, ako napríklad bezpilotné lietadlá/satelity. Európske jednotky civilnej ochrany. Európska spoločná bezpečnosť a obrana by dopĺňala NATO, zvyšovala by odolnosť Európy a poskytovala by ochranu pred rôznymi formami agresie voči Únii.	Spoločné financovanie a zabezpečovanie spôsobilostí podporované z rozpočtu EÚ. Technologická nezávislosť.	Efektívne vynakladanie prostriedkov na obranu vďaka úsporám z rozsahu, špecializácii, spoločnému využívaniu drahých vojenských zariadení a technologických inovácií zameraných na zníženie nákladov na obranu, a čoraz väčšia schopnosť čeliť medzinárodnej konkurencii.

Obrázok 6: Prvky európskej bezpečnostnej a obrannej únie

Zdroj: Európske centrum politickej stratégie.

4. Další postup

Európsku bezpečnosť je nevyhnutne potrebné posilniť. Rozhodujúcu úlohu pri tom budú zohrávať členské štáty, ktoré s podporou inštitúcií EÚ stanovujú stupeň ambícií na európskej úrovni a budú ho naplňovať. Z iniciatív, ktoré v súčasnosti prebiehajú, jednoznačne vyplýva, že členské štáty a inštitúcie EÚ sa už na túto cestu vydali. Ako rýchlo chcú však členské štáty vybudovať skutočnú európsku bezpečnosťnú a obrannú úniu? Do akej miery sú ochotné strategické súvislosti predvídať a nielen na ne reagovať? Do akej miery je podľa nich za európsku bezpečnosť zodpovedná Európa?

Niekdajšie výhrady sú známe a treba ich prekonať. Budúcnosť Európskej únie ako mierového projektu pre budúce generácie teraz závisí aj od založenia bezpečnostnej a obrannej únie: členské štáty rozhodnú, akou cestou sa chcú do roku 2025 vydať a akou rýchlosťou chcú postupovať pri ochrane našich občanov.

5. Dodatok

DODATOK

Zmluva o Európskej únii Ustanovenia o spoločnej bezpečnostnej a obrannej politike

Článok 42

1. Spoločná bezpečnostná a obranná politika je neoddeliteľnou súčasťou spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky. Zabezpečuje Únii operačnú schopnosť využívajúc civilné a vojenské prostriedky. Únia ich môže využiť pri misiách mimo Únie na udržanie mieru, predchádzanie konfliktom a posilňovanie medzinárodnej bezpečnosti v súlade so zásadami Charty Organizácie Spojených národov. Pri plnení týchto úloh sa využívajú spôsobilosti poskytované členskými štátmi.

2. Spoločná bezpečnostná a obranná politika zahŕňa postupné vymedzenie spoločnej obrannej politiky Únie. Tá povedie k spoločnej obrane, keď o tom jednomyseľne rozhodne Európska rada. V takom prípade Európska rada odporučí členským štátom prijať toto rozhodnutie v súlade s ich príslušnými ústavnými požiadavkami.

Politika Únie v zmysle tohto oddielu nemá vplyv na osobitý charakter bezpečnostnej a obrannej politiky niektorých členských štátov a rešpektuje záväzky niektorých členských štátov, ktoré vidia uskutočnenie svojej spoločnej obrany v Organizácii Severoatlantickej zmluvy (NATO) podľa Severoatlantickej zmluvy, a je v súlade so spoločnou bezpečnostnou a obrannou politikou utvorenou v tomto rámci.

3. Členské štáty dávajú Únii k dispozícii civilné a vojenské spôsobilosti na uskutočňovanie spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky, aby prispeli k cieľom vymedzeným Radou. Členské štáty, ktoré spoločne zriadiť mnohonárodné sily, môžu dať aj tieto sily k dispozícii pre spoločnú bezpečnostnú a obrannú politiku.

Členské štáty sa zaväzujú, že budú postupne zlepšovať svoje vojenské spôsobilosti. Agentúra pre oblasť rozvoja obranných spôsobilostí, výskumu, nadobúdania a vyzbrojovania (ďalej len „Európska obranná agentúra“) určuje operačné požiadavky, presadzuje opatrenia na splnenie týchto požiadaviek, prispieva k identifikácii a prípadne k vykonávaniu akýchkoľvek opatrení potrebných na posilnenie priemyselnej a technologickej základne odvetvia obrany, podieľa sa na vymedzení európskej politiky v oblasti spôsobilostí a vyzbrojovania a pomáha Rade pri hodnotení zlepšovania vojenských spôsobilostí.

4. Na návrh vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku alebo na základe iniciatívy členského štátu prijíma Rada jednomyseľne rozhodnutia, ktoré sa vzťahujú na spoločnú bezpečnostnú a obrannú politiku vrátane rozhodnutí o začatí misie uvedenej v tomto článku. Vysoký predstaviteľ môže, v prípade potreby spolu s Komisiou, navrhnúť použitie vnútroštátnych prostriedkov, ako aj nástrojov Únie.

5. Rada môže poveriť v rámci Únie skupinu členských štátov vykonaním určitej misie s cieľom zachovať hodnoty Únie a slúžiť jej záujmom. Na vykonanie takejto misie sa vzťahuje článok 44.

6. Tie členské štáty, ktorých vojenské spôsobilosti spĺňajú prísnejšie kritériá a ktoré v tejto oblasti prevzali navzájom väčšie záväzky s cieľom plniť najnáročnejšie misie, zavedú v rámci Únie stálu štruktúrovanú spoluprácu. Na takúto spoluprácu sa vzťahuje článok 46. Nie sú ňou dotknuté ustanovenia článku 43.

7. V prípade, že sa členský štát stane na svojom území obeťou ozbrojenej agresie, ostatné členské štáty sú povinné mu poskytnúť pomoc a podporu všetkými dostupnými prostriedkami, v súlade s článkom 51 Charty Organizácie Spojených národov. Tým nie je dotknutá osobitná povaha bezpečnostnej a obrannej politiky niektorých členských štátov.

Závazky a spolupráca v tejto oblasti sú v súlade so záväzkami, ktoré vyplývajú z členstva v Organizácii Severoatlantickej zmluvy, ktorá zostáva pre členské štáty, ktoré sú jej členmi, základom ich kolektívnej obrany a fórom na jej uskutočňovanie.

Článok 43

1. Misie uvedené v článku 42 ods. 1, pri ktorých môže Únia použiť civilné a vojenské prostriedky, zahŕňajú spoločné operácie odzbrojovania, humanitárne a záchranné misie, misie vojenského poradenstva a vojenskej pomoci, misie na predchádzanie konfliktom a na udržiavanie mieru, misie bojových síl v rámci krízového riadenia vrátane misií na opätovné nastolenie mieru a stabilizačných operácií po ukončení konfliktu. Všetky tieto misie môžu prispievať k boju proti terorizmu, vrátane podpory tretích krajín v boji proti terorizmu na ich územiach.

2. Rada prijíma rozhodnutia týkajúce sa misií uvedených v odseku 1, pričom vymedzí ich ciele a rozsah, ako aj všeobecné podmienky na ich vykonávanie. Vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku pod vedením Rady a v úzkom a nepretržitom kontakte s Politickým a bezpečnostným výborom zabezpečuje koordináciu civilných a vojenských aspektov týchto misií.

Článok 44

1. V rámci rozhodnutí prijatých v súlade s článkom 43 môže Rada poveriť vykonávaním určitej misie skupinu členských štátov, ktoré prejavia vôľu a majú potrebné spôsobilosti pre takúto misiu. Tieto členské štáty sa v spojení s vysokým predstaviteľom Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku navzájom dohodnú na riadení misie.

2. Členské štáty, ktoré sa zúčastňujú na misii, pravidelne informujú Radu o pokroku z vlastnej iniciatívy alebo na žiadosť iného členského štátu. Tieto štáty bezodkladne predložia záležitosť Rade v prípade, ak má vykonávanie misie závažné dôsledky alebo si vyžaduje úpravu cieľa, rozsahu alebo podmienok misie, ktoré boli ustanovené rozhodnutiami uvedenými v odseku 1. V týchto prípadoch prijme Rada potrebné rozhodnutia.

Článok 45

1. Poslaním Európskej obrannej agentúry uvedenej v článku 42 ods. 3 a podliehajúcej vedeniu Rady je:

- a) prispievať k určovaniu cieľov vojenských spôsobilostí členských štátov a hodnoteniu dodržiavania záväzkov prijatých členskými štátmi v oblasti spôsobilostí;
- b) podporovať harmonizáciu operačných potrieb a prijímanie efektívnych a kompatibilných metód nadobúdania;
- c) navrhovať mnohostranné projekty na plnenie cieľov v oblasti vojenských spôsobilostí a zabezpečovať koordináciu programov vykonávaných členskými štátmi a riadenie osobitných programov spolupráce;
- d) podporovať výskum v oblasti obrannej technológie, koordinovať a plánovať spoločnú výskumnú činnosť a štúdie technických riešení, ktoré zodpovedajú budúcim operačným potrebám;
- e) prispievať k určovaniu a v prípade potreby k vykonávaniu všetkých užitočných opatrení na posilňovanie priemyselnej a technickej základne odvetvia obrany a na zvyšovanie efektívnosti vojenských výdavkov.

2. Európska obranná agentúra je otvorená všetkým členským štátom, ktoré majú záujem o účasť v nej. Rada kvalifikovanou väčšinou prijme rozhodnutie ustanovujúce štatút, sídlo a spôsob fungovania agentúry. Toto

rozhodnutie zohľadní stupeň efektívnej účasti na činnostiach agentúry. V rámci agentúry sa vytvárajú osobitné skupiny pozostávajúce z členských štátov, ktoré sa zúčastňujú na spoločných projektoch. Agentúra plní svoje úlohy v prípade potreby v spojení s Komisiou.

Článok 46

1. Členské štáty, ktoré majú záujem o účasť na stálej štruktúrovanej spolupráci uvedenej v článku 42 ods. 6 a ktoré spĺňajú kritériá a prijali záväzky v oblasti vojenských spôsobilostí uvedené v Protokole o stálej štruktúrovanej spolupráci, oznámia svoj zámer Rade a vysokému predstaviteľovi Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku.

2. Do troch mesiacov od oznámenia uvedeného v odseku 1 prijme Rada rozhodnutie o nadviazaní stálej štruktúrovanej spolupráce ustanovujúce zoznam zúčastnených členských štátov. Rada sa uznáva kvalifikovanou väčšinou po porade s vysokým predstaviteľom.

3. Každý členský štát, ktorý neskôr prejaví záujem o účasť na stálej štruktúrovanej spolupráci, oznámi svoj zámer Rade a vysokému predstaviteľovi.

Rada prijme rozhodnutie potvrdzujúce účasť dotknutého členského štátu, ktorý spĺňa kritériá a prijíma záväzky uvedené v článkoch 1 a 2 Protokolu o stálej štruktúrovanej spolupráci. Rada sa uznáva kvalifikovanou väčšinou po porade s vysokým predstaviteľom. Na hlasovaní sa zúčastnia len členovia Rady, ktorí zastupujú zúčastnené členské štáty.

Kvalifikovaná väčšina je vymedzená v súlade s článkom 238 ods. 3 písm. a) Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

4. Ak zúčastnený členský štát prestal spĺňať kritériá, alebo nie je schopný dodržiavať svoje záväzky uvedené v článkoch 1 a 2 Protokolu o stálej štruktúrovanej spolupráci, Rada môže prijať rozhodnutie o pozastavení účasti dotknutého členského štátu.

Rada sa uznáva kvalifikovanou väčšinou. Hlasovania sa zúčastňujú len členovia Rady, ktorí zastupujú zúčastnené členské štáty, s výnimkou dotknutého členského štátu.

Kvalifikovaná väčšina je vymedzená v súlade s článkom 238 ods. 3 písm. a) Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

5. Zúčastnený členský štát, ktorý si želá odstúpiť od stálej štruktúrovanej spolupráce, oznámi svoj zámer Rade, ktorá zoberie na vedomie ukončenie účasti dotknutého členského štátu.

6. Rozhodnutia a odporúčania Rady v rámci stálej štruktúrovanej spolupráce s výnimkou tých, ktoré sú uvedené v odsekoch 2 až 5, sa prijímajú jednomyseľne. Na účely tohto odseku sú na dosiahnutie jednomyseľnosti potrebné len hlasy zástupcov zúčastnených členských štátov.

